

بر نام خدا

واژه‌نامه فلسفی و کلامی آثار منثور

ناصر خسرو

تألیف:

دکتر فاطمه حیدری

انتشارات زوار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیش‌گفتار
۷	مقدمه
۷	فلسفه
۱۱	تقسیمات حکمت مشایی
۱۲	علم کلام
۱۴	شرح حال ناصر خسرو
۱۹	آثار ناصر خسرو
۲۴	اسماعیلیه
۳۱	نام حکما، کتاب‌ها، گروه‌ها، پیامبران
۳۹	اصطلاحات فلسفی و کلامی
۲۹۱	فهرست اصطلاحات
۳۰۳	منابع و مأخذ

پیش گفتار

آثار مشهور ناصر خسرو قبادیانی بلخی فیلسوف و حکیم قرن پنجم سرشار از اصطلاحات فلسفی و کلامی است، وی برای نشر ایدئولوژی در بستر فلسفه به تبلیغ پرداخت و آیات الهی و اخبار رسول (ص) را با برهان‌های عقلی پیوند زد و تفکری ویژه و منسجم را گسترش داد، نشاط و عشق و انگیزه‌ی طرح علوم دینی با تکیه بر فلسفه و تأثیرپذیری از آن و نقد و بررسی آرای اهل نظر از ویژگی‌های بارز آثار مشهور و منظوم اوست. نظام فکری وی متأثر از جریان‌های فکری زیر است:

۱- اندیشه‌های کلامی مأخوذ از قرآن و حدیث ۲- اندیشه‌های متفکران اسماعیلی مذهب ۳- تفکرات فلاسفه‌ی یونان و روم.

«گشایش و رهایش» مرکب از سی پرسش و پاسخ‌های آن‌ها درباره‌ی مسائل کلامی مهم دعوت و اصول عقاید فاطمی است. «جامع الحکمتین» در تلفیق دو حکمت یعنی فلسفه و دین به ویژه فلسفه‌ی یونانی و دین اسلام تدوین شده است. «خوان‌الاکخوان» از تالیفات متأخر ناصر خسرو از صد فصل درباره‌ی موضوعاتی چون معاد، ثواب، مراتب عقل و نفس ترکیب شده و «وجه دین» از پنجاه و یک فصل تشکیل گردیده که نویسنده در آن روشن‌ترین تفسیر باطنی یا تأویل خود را از اعمال و مراسم عبادی مطرح می‌کند و در «زادالمسافرین» درباره‌ی مطالب بسیار متنوع طبیعی و ماوراءالطبیعی نظیر ماده‌ی بسیط،